

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslagets formål er at gennemføre en række konsekvensændringer i lovgivningen som følge af vedtagelsen af en ny værgemålslov, der afløser de gældende regler i myndighedsloven om umyndiggørelse og væргеbeskikkelse m.v.

Værgemålsloven blev gennemført ved lov nr. 388 af 15. juni 1995. Samtidig blev der foretaget en række konsekvensændringer af love inden for Justitsministeriets område, jf. lov nr. 389 af 15. juni 1995 om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Ændringer som følge af værgemålsloven). Begge love træder i kraft den 1. januar 1997. Om lovforslagenes behandling i Folketinget henvises til Folketings-tidende 1994-95, Forhandlingerne, sp. 3649 ff., 3867 ff., 6436 ff. og 6639 ff., Tillæg A, sp. 2422 ff. og Tillæg B, sp. 725 ff.

Nærværende lovforslag indeholder de ændringer af lovgivningen uden for Justitsministeriets område, der er nødvendige som følge af gennemførelsen af værgemålsloven. Justitsministeriet har fra de berørte ministerier modtaget bidrag til lovforslaget vedrørende de nødvendige lovændringer.

I det følgende redegøres kort for reglerne om umyndighed m.v. i myndighedsloven samt for hovedpunkterne i værgemålsloven i det omfang, ændringerne er af betydning for nærværende lovforslag. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger til forslaget til værgemålsloven.

2. Myndighedslovens regler om umyndiggørelse m.v.

Efter reglerne i myndighedsloven omfatter udtrykket *umyndige* dels mindreårige, dvs. børn og unge under 18 år, uanset om de pågældende har indgået ægteskab, og dels personer, der er umyndiggjort i formueretlig henseende efter myndighedslovens § 2 og eventuelt tillige i personlig henseende, jf. myndighedslovens § 46. Personer under lavværgemål, jf. myndighedslovens § 54, anses efter myndighedsloven ikke for umyndige.

Umyndighed som følge af mindreårighed eller formueretlig umyndiggørelse medfører, at den pågæl-

dende ikke selv kan råde over sin formue eller forpligte sig ved retshandler. Råderetten tilkommer i stedet værgen, der retligt og faktisk bestyrer den umyndiges formue og repræsenterer den umyndige i økonomiske forhold. Værgens muligheder begrænses dog af, at formuen som hovedregel skal anbringes og bestyres i en godkendt forvaltningsafdeling. Værgen er undergivet tilsyn af statsamtet. Formueretlig umyndiggørelse skal tinglyses i personbogen og på eventuel fast ejendom, som den umyndiggjorte ejer, og virkningen af tinglysningen er, at aftaler, der indgås med den umyndiggjorte, er ugyldige.

Personlig umyndiggørelse, der kun kan besluttes, hvis der også træffes afgørelse om formueretlig umyndiggørelse, medfører, at værgen overtager omsorgen for den umyndiggjorte person. Det centrale herved er, at det er værgen, der træffer beslutning om den pågældendes opholdssted og om den pågældendes beskæftigelse, men rækkevidden af den personlige værges adgang til at træffe beslutninger er i øvrigt ikke fuldt ud fastlagt.

Lavværgemål medfører, at den, der er under værgemål, kun kan råde over sin formue eller forpligte sig ved retshandler i forbindelse med sin lavværg, således at disse to i fællesskab må træffe beslutninger om formueadministrationen m.v. Lavværgen er ikke undergivet tilsyn af statsamtet, og reglerne om anbringelse af midler gælder heller ikke. Lavværgemål skal ligesom formueretlig umyndiggørelse tinglyses i personbogen og på fast ejendom, og tinglysningen har samme retsvirkninger som for umyndiggjorte.

3. Værgemålsloven

Værgemålsloven indebærer for *mindreårige*, jf. § 1, stk. 1, den ændring, at unge under 18 år, der indgår ægteskab, bliver myndige, medmindre statsamtet træffer beslutning om, at den unge fortsat skal være under værgemål efter indgåelsen af ægteskab indtil sit fyldte 18. år. Unge under 18 år, der har indgået ægteskab, vil således som hovedregel ikke længere være under værgemål.

For *voksne*, dvs. personer over 18 år og personer under 18 år, der har indgået ægteskab, indebærer